

Pr Tiina Uudeberg
kantsler
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie: 28.11.2025 nr 7-1/9632
Meie: 19.12.2025 nr 2-2/197

**Tagasiside EL digivaldkonna
lihtsustamispaketi kohta**

Eesti Vee-ettevõtete Liit tänab Teid võimaluse eest anda sisend Euroopa Komisjoni avaldatud digiomnibussi lihtsustamispaketile.

- 1) Eesti Vee-ettevõtete Liit toetab kõrge riskiga tehisintellektisüsteemidele kehtestatud kohustuste jõustumise edasilükkamist, kuna ilma Euroopa Komisjoni juhiste ja standarditeta ei ole praktikas võimalik nõuetele vastavust tagada. Samas on oluline, et edasilükkamise korral oleks esitatud vähemalt indikatiivne ajakava juhiste ja standardite valmimise kohta, sest vastasel juhul puudub õigusselgus selle osas, millal vastavad kohustused jõustuvad.

Ühtlasi palume Euroopa Komisjonilt konkreetseid suuniseid ja näiteid, millised veesektoriga seotud tehisintellekti süsteemid võivad kuuluda kõrge riskiga süsteemide regulatsiooni alla. Näiteks, kas ja millistel tingimustel võivad joogi- ja reovee puhastusprotsesside optimeerimiseks kasutatavad AI-süsteemid olla potentsiaalselt kõrge riskiga süsteemideks.

- 2) Toetame ühtse intsidentidest teavitamise keskkonna (SEP¹) loomist, kuid juhime tähelepanu, et erinevad teavitustähtajad (24h esmane teavitus NIS2² puhul ja 72h teavitustähtaeg IKÜM³ puhul) võivad praktikas vähendada SEP-i praktilist kasu. Seega palume kaaluda erinevate teavitustähtaegade ühtlustamist, mis aitaks kaasa ettevõtjate halduskoormuse vähenemisele. Samuti võiksid SEP alla kuuluda ka AI määrusest tulenevad teavitused.

¹ Single-entry point ehk ühtne teavituskanal

² Direktiiv (EL) 2022/2555, küberturvalisuse 2. direktiiv

³ Määrus (EL) 2016/679, isikuandmete kaitse üldmäärus

- 3) Seoses avaandmete direktiivi⁴ muutumisega andmemääruseks⁵ meil sisulisi ettepanekuid ei ole. Hetkel me ei näe vajadust ka muuta väärtuslike andmestike nimekirju.
- 4) Meie hinnangul vajavad täpsustamist ja lisaselgitusi biomeetriliste andmete töötlemise alused.
- 5) Meie hinnangul vajab täiendavat analüüsi isikuandmete nn „kontekstipõhine“ määratlus. Omnibus-paketis pakutud lähenemine looks olukorra, kus andmete edastamisel peaks töötleja iga kord eelnevalt hindama, kas ja mil määral on andmete saajal võimalik nende põhjal isikut tuvastada. See kehtiks ka näiteks volitatud töötlejate puhul, kellele vastutav töötleja edastab isikuandmeid oma ülesannete täitmiseks.

Leiame, et selline üldine põhimõte ei vähendaks ettevõtjate halduskoormust ega suurendaks õiguskindlust, vaid pigem vastupidi. Taoline käsitlus võiks olla põhjendatud üksnes erandina teatud liiki isikuandmete puhul, näiteks juhul, kui tegemist on isiku kujutisega filmimaterjalil, kus kujutis on väike ja/või hägune ning isikut ei ole võimalik reaalselt tuvastada ilma eelneva teadmiseta tema viibimisest filmimise ajal konkreetses asukohas või näiteks isikule omase riietuse põhjal.

Sellisel juhul on siiski oluline, et võimalikud erandid oleksid väga täpselt, selgelt ja üheselt mõistetavalt sõnastatud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Raili Kärmas
Tegevjuht

⁴ Direktiivi (EL) 2019/1024, avaandmete direktiiv

⁵ Määrus (EL) 2023/2854, andmemäärus